

Farewell

Caravelle

Text & foto: Peter Liander, HKU/FNFO

Nu har en riktig flygplansklassiker landat för gott - i alla fall i flygvapnets färger. TP 85 Caravelle har tagits ur tjänst och ersatts av S 102B Korpen (Gulfstream IV).

Det har ännu en gång skrivits flyghistoria på Malmens anrika flygfält utanför Linköping. För vilken gång i ordningen är okänt, men den senaste händelsen innebar det sista uppdraget för TP 85 Caravelle i flygvapentjänst. Detta inträffade den 30 september och betydde slutet på en mångårig epok både för flygvapnet och FRA, Försvarets Radioanstalt.

Det välkända trafikflygplanet Caravelle har sedan 1971 flugits av flygvapnet i två exemplar. Det har huvudsakligen använts till signalspaningsuppgifter. De båda planen byggdes i slutet av 1950-talet och flögs under många år av SAS. Flygvapnet anskaffade dem för att förstärka kapaciteten för det viktiga signalspaningsflyget. De ersatte då de brittiska typerna TP 52 Canberra och TP 82 Varsity. Inledningsvis baserades TP 85

vid F 8 i Barkarby, men de överfördes 1973 till dåvarande F 3 Malmen.

Flygvapnets Caravelle var bland de sista luftvärdiga exemplaren i världen. Som trafikflygplan har typen varit borta från världens storflygplatser sedan länge. Det finns möjligen något enstaka exemplar i Sydamerika som fortfarande flyger. I vilket fall som helst var TP 85 de sista Caravellerna som flögs med originalmotorerna Rolls Royce Avon.

Flygs civilt?

En TP 85, med anropsignalen "Swedforce 851", togs ur tjänst den 30 januari och tillhör nu Flygvapenmuseum på Malmen. Vad som kommer att hända med den kvarvarande maskinen, "Swed-

force 852", är oklart i skrivande stund. Enligt gällande planering skall flygplanet flygas över till F 14 i Halmstad. Tanken är att skrovet där skall användas som övningsobjekt för räddningsinsatser.

Men det finns också ett annat alternativ. En grupp flygentusiaster arbetar nämligen med att försöka få överta ansvaret för Caravellen för att i framtiden hålla det luftvärdigt. En förutsättning för att gruppen skall kunna överta planet är att man i stället tillhandahåller F 14 med ett likvärdigt flygplansskrov.

I rollen som signalspaningsflygplan har TP 85 utgjort en betydelsefull del av det svenska försvaret. Signalspaningsuppgifterna, som flygs på uppdrag av FRA, löses numera med den avsevärt modernare S 102B Korpen. ■